

DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

EGY ÓRA . . . K 12.50
MEGYED ÉVRE K 37.50
FEL ÉVRE . . . K 75.—
EGÉSZ ÉVRE . . K 1500.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-UL. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 12.

Bezárt egyetemek

Nem lep meg bennünket, hogy az egyetemi ifjak körében lábrakapott a felekezeti villongás. Az egyetemi hallgatók mindig politizáltak, a fiatalok rendszerint segítettek az öregeknek kisebb- vagy nagyobb-szahású tüntetésekkel, felvonulásokkal, gyűlésekkel, egyszer ilyen, máskor meg amolyan irány szolgáltatásban. Huszonöt évvel ezelőtt a bécsi reakció ellen. Wekerle liberális egyház-politikája mellett hallatta szavát a nemzet reménye, ma pedig az az áramlat ragadta el az ifjúságot, amely néhány évszázaddal szeretné visszafelé tolni Magyarország kulturális standardját.

Semmi kétségünk, hogy ez a hátrafelé haladás nem fog megtörténni, mégsem haladhatunk el közömbösen az ifjak tüntetése mellett, amelyeknek egyetlen pozitív eredménye a két budapesti egyetem bezárása és a debreceni egyetem orvosi fakultásán a beiratások felfüggesztése. Ma, amikor minden bérékből minden erő egyesítésének jelszavát harsogják, különösen elszomorító tény az egyetemi oktatás szünetelése. Az ifjak nagyrésze öt esztendő óta anélkül is kevésbé alapos főiskolai képzéshez juthatott, a legtöbbjét a középiskola padjaitól szőlította ki a háború, a hadi és egyéb kötszemeszterekkel csak éppen behozni lehetett valamit a tanulmányi időből, de a megfelelő tudás elsajátítására ezek a pótszemeszterek nem voltak elegendők. Végre most megkezdődhetett volna az alapos főiskolai oktatás ideje, de nem lehet tanítani és nem lehet tanulni, mert az ifjúság egycsoportja válogat, megszabja, hogy ki tanulhat, sőt azt is, hogy kitaníthat.

A kormány most megoldotta a honydalmat: bezárta a két budapesti egyetemet. Tehát nem a tanulás és a tanítás szabadságát védte meg, hanem salamon bölcseséggel megfosztotta a tanulás lehetőségétől en blokk az egész ifjúságot. Reméljük, a főiskolai oktatásnak ez a kényszerű szünetelése nem tart sokáig, csak amíg az öreg rendbehozzák a nagypolitika dolgait s a fiatal harcosok mögött nem állanak többé patronásaik. Akkor aztán az egyetemeken is kezdetét veheti a rend, a munka, a tanítás, a tanulás.

A koncentrációs kormány megalakulása erre a hétre várható

Budapest, október 2. Friedrich miniszterelnök tárgyalásai Lovászy Mártonnal és a többi politikai párt vezetőivel a koncentrációs kabinet megalakítása érdekében tovább folynak. Remélhető, hogy még ezen a héten olyan kormánya lesz Magyarországnak, amely megfelel az entente óhajának. (Dácia.)

A liberális polgári blokk

Budapestről jelentik: **A liberális polgári blokk megalakulása biztosítva van.** A blokkban részt vesznek: a Lovászy Márton elnöke alatt álló függetlenségi párt, a Magyar Polgári Párt, a Nemzeti Szabadelvű Párt, nagyatádi Szabó István kisgazda és földműves pártja. A pártok már a maguk körében megvitatták azt a programtervezetet, amely az együttműködésnek elvi alapjául szolgál. Tizennégy pontban foglalja össze ez a tervezet a legsürgősebb kormányzati teendőket. — Magyarország nemzeti önállósága és állami függetlenségének megvédése mellett követelik a belső rend és a társadalmi béke helyreállítását és intézményes biztosítékokat a bolsevizmus és más fölforgató szélsőséges agitáció megakadályozására. A blokkban tömörült pártok közös intéző bizottságot alakítanak.

A liberális blokk nem elégszik meg a Friedrich-kabinet kiegészítésével, a polgári tömörülés rendszerváltozást óhajt. **A rendszerváltozás vezetője az új kabinetalakulás is.** Az alakuló blokk képviselői foglalkoznak tárgyalni a kormánnyal, mert hiszen a békés megoldás gondolatától senki sem zárkózhatik el. Ezért vették tudomásul Vázsonyi Vilmos tárgyalásait, de ha a majd meginduló tanácskozás eredmény nélkül végződne, rátérnek a harc útjára.

A volt munkapártiak új nagy pártot akarnak

A Simonsits Elemér vezérlete alatt álló volt 48-as alkotmány-párt (Nemzeti Társaskör) a blokknál továbbmenő átalakulást óhajtott, azt ajánlotta, hogy a pártok egyenként mondják ki megszűnésüket és együttesen lépjenek be egy megalakítandó új pártba. Ezt a tervet a volt munkapártiak még ma sem ejtették el, sőt fokozottabban hirdetik, hogy a zavaros helyzetnek egyik fő oka az ország társadalmi és politikai széttagolt-

sága s a nemzet értékes erőinek vezetése alatt a polgárság egyetemes tömörülésére van szükség. A régi, nagy parlamenti pártokhoz hasonló új alakulást akarnak létrehozni, nemzeti és liberális alapon a 48-as alkotmánypárt volt vezetői, akik ebben a dolgokban hír szerint Wekerle Sándorral is érintkezésbe léptek.

Lovászy egy hazugságról

Lovászy Márton ma a következő nyilatkozatot tette a Magyarország munkatársai előtt: — Egyik reggeli lap kalandos cikkében azt írja rólam, hogy holmi mellékkormány alakításán dolgozom és tárcákat osztogatok. A külügyminiszeri tárcára kinevezett jelöltemet is megnevezi. A szóbanlevő lap cikkének rám vonatkozó minden állítása szemenszedett valótlanosság.

Friedrich megegyezett a zsidók képviselőivel

Friedrich István miniszterelnök fölkérésére tudvalevően Polónyi Dezső volt országgyűlési képviselő tárgyalásokat kezdett a budapesti zsidó hitközség vezetőivel, majd Friedrich személyesen tárgyalt több ízben Kohner Adolf báróval, Székely Ferenc udvari tanácsossal és Lederer Sándor dr. -ral, mint a hitközség képviselőivel. E tárgyalások eredményre is vezettek. Bizonyos megállapodások létesültek a kormány és a hitközség között, amelyeknek már most is megvan az a hatása, hogy a Friedrich-kormány erélyes utasítására a vidéki hatóságok gátat szabtak a zsidóüldözések féltelenségeinek s a hitközség vezetőinek megállapítása szerint azóta súlyosabb irányú rendezvarások nem is fordultak elő.

Kohner Adolf báró egy interjúban kijelenti, hogy különböző lapoknak olyan hírei, mintha amegállapodásnak pénzügyi pontjai is lennének, nem felelnek meg a valóságnak.

20.000 főnyi osendörtség Magyarországon

Budapest, okt. 2. A magyar csendőrség létszámát 20.000 főben fogják megállapítani. A szervezési munkálatok már folyamatban vannak. (Dácia.)

Főurak a szakszervezetekben.

Nagyatádi Szabó István, a kisgazdapárt vezetője „Politikai rágalmak és cáfolatok címen röpiratot ad ki, melyben kemény, férfias hangon száll szembe azokkal a vádakkal, melyeket bizonyos körök azóta emeltek ellene, hogy önként kivált Friedrich kormányából. A röpirat, amely kortörténelmileg is érdekes dokumentuma a szerencsétlen forradalmak korszakának, egy helyütt megírja, hogy az Omge és H a n g y a vezető urai a proletárdiktatura idejében hogyan siettek ugyanilyen kényszerből, mint számtalan más polgár, a szakszervezetekbe beiratkozni. Az érdekes lista, amelyben a jelenlegi földmivelésügyi miniszter is szerepel, a következő:

Abaffy Ödön cs. és kir. kam. Batthyány János gróf. Ambrózy Gyula báró. Aponyi Géza gróf. Aponyi-Rezső gróf, ifj. Capáry Dénes gróf. Cziráky László gr., Borhy György, Edelsheim Gvulsi Lipót gróf. Eszterházy Mór gróf. Bohus Ambrú kamarás, Batthyány Ernő gróf, Batthyány Norbert gróf, Fabrics Endre, Festetics Sándor gróf, Tornyai-Schossberger R. báró, Biedermann László báró, Grohmann László báró, Bogdány Sándorné grófné, Cziráky György gróf, Jeszenszky Pál

A román hadseregparancsnokai részletes kivonat a 21 és 25 számú rendelethől (helyesbítve).

1. Vétkezésnek tekintetnek számának egyének, akik bár nem rossz akaratúak a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármely képen közönlí híresztelnek, meghosszabb fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá amelyek a helyzetre és a csapatok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bíráimand, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkezésnek a katonai hírek által első és utolsó íckben foglalt tárgyaitat és egy évig terjedő beárásra és 2000 lei pénzbüntetésre költetnek, amikor a jött nélkül kémi kedési és árulási szándékkal történek, a háború esetén éretleges büntetésre fogják végrehozatalni.

és kir. kamarás, Dessewffy nos gróf, Dessewffy Dezső gróf, Dessewffy Aladár gróf, Degenfeld Pál gróf, Kniffler Dezső báró, Drhskovics Ferenc gróf, Festetics Vilmos gróf, Prónay R. György báró, Podmaniczky Atilla báró, Reichenbach Béla. Rubinek Gyula, Harkányi Andor báró, Somssich Gyula gr., Schossberger Lajos báró, Károlyi Gyula gróf, Széchenyi Viktor gróf, Keglevich György gróf, Szapáry György gróf, Teleky György gróf, Zichy János gróf, Zichy Rafael gróf.

A kisgazdapárt vezére a listán szereplők neve mellett szak-szervezeti tagszámukat is közli.

Márk Endre átvette hivatalát

A főispáni és a polgármesteri munkakör beosztása

Márk Endre, Debreczen város főispán-polgármestere, ma megjelent a városházán — és pedig régi szokásához híven, reggel hét órakor — és átvette a polgármesteri hivatalát.

Első ténykedése az volt, hogy az összes helyi hatóságokat átiratban értesítette, hogy mint Debreczen város törvényesen megválasztott polgármestere állásába visszahelyeztetett és megbízást kapott a városi főispáni teendők ellátására is. Munkájához az összes helyi hatóságok támogatását kéri.

Hivatali működését akként osztotta be a főispán-polgármester, hogy délelőtt 8-12 óráig a polgármesteri és délután 3-5 óráig a főispáni teendőket végzi.

A mai tanácsülésen már Márk Endre elnököl, minden különösebb formáság nélkül nyitotta meg a tanácsulást és nyomban rátért a napirendre. Bizonyos kontroverziák elkerülésére úgy határozott a főispán-polgármester, hogy olyan ügyek tárgyalásánál, melyek a tanácsulástól a főispánhoz kerülnek döntés végett, nem ő fog a tanácsülésen elnökölni.

Ausztria államcsődje

Neuen, okt. 2. A „Petit Parisien” egy genfi távirata jelzi, hogy egy bécsi távirat jelentése szerint Ausztriának az a célja, hogy bejelenti a csődöt és a kormányzást átadja a bécsi szövetséges misszióknak, mert helyzete kétségbeesett és különösen az élelmiszer- és tüzelőanyag hiánya folytán egyenesen katasztrófa is. (Chernarea).

Bécs, okt. 2. Az osztrák nemzetgyűlés azoknak a követelményeknek tárgyalásával foglalkozott, amelyek Ausztria csődbejutásának kijelentésével járnának. Renner kancellár kijelentette, hogy Ausztria pénzügyi helyzete csakis ilyen módon menthető meg. (Dacia.)

Az osztrák Vörös Könyv aktái

A sorsdöntő közös minisztertanács. — Grey közvetítő javaslata. — A német kancellár figyelmeztetése

Az osztrák kormány Vörös Könyvének legszembetűnőbb okirata az 1914 július 7-iki közös minisztertanács jegyzőkönyve. Ez a minisztertanács Berthold gróf elnöklésével és az ő előterjesztésére határozta el a Szerbia elleni „legszigorubb” fellépést. A tanácskozás résztvevői, Bilinszki, Krobáttin, Conrad, Kailer és Stürgkh gróf valamennyien igen kardcsörtetőd hangulatban voltak, csupán Tisza István grófnak volt az a véleménye, hogy nem kell háborút kezdeni. Csupán Tisza emelt szót amellett, hogy ne állítsák Szerbiát teljesíthetetlen követelések elé s hangsúlyozta, hogy még ha háborus akció is kellene kezdenünk, ennek az akciónak nem szabad Szerbia megsemmisítését célul kitűzni. Tisza e különvéleményét később hosszas memorandumba foglalta s Berthold gróf utján Ferenc József elé terjesztette.

A bécsi vörös könyv leleplezése különösen a monarchia volt államaiban és Németországban keltette fel a figyelmet. A közölt okmányok annyira kompromittálók, hogy Berthold gróf most jónak látja a Vossische Zeitung hasábjain nyilatkozni. Előjáróban azt mondja, hogy a háboru eredője volt az erők komplikált játékának, melyek hol összejátszottak, hol együttjátszottak, hol szembefestültek. Az ő feladata nem az volt, hogy a monarchia békéjét megbontsa. A monarchia ötvenmillió lelket számláló organizmusa — ugymond — élni akart. S a nyilatkozat végén a mindent megmagyarázó ok: „a sors végzetesen sodort bennünket kikerülhetetlen események felé.”

Berthold nyilatkozatának időpontját rosszul választotta meg: egyidejűleg ugyanis a bécsi Arbeiterzeitung újabb leleplezéseket közölt. Július 28-ika és 30-ika közt — írja az Arbeiterzeitung — egész Európa, minden ország diplomáciaja lázasan igyekezett a háborút megakadályozni, egyedül a Ballhaus urai voltak azok, akik megkötyösödve folytonosan csak a Prinz Eugen-marsot fújták. Július 28-án a helyzet az volt, hogy a monarchia mozgósított már Szerbia ellen, mire Oroszország négy katonai kerület mozgósítást rendelt el.

Július 29-ikén Sir Edward Grey magához kérte Lichtenovszky herceget, londoni német nagykövetet, hogy négy érdektelen nagyhatalom, Anglia, Németország, Franciaország és Olaszország vegyék kezükbe a közvetítési ügyet. Grey ugyanakkor ramutatót arra, hogy Oroszország, bár kívánatosnak tartja a közvetítést, feltételül azt szabja, hogy a Szerbia elleni

katonai operációkat függeszték fel.

— Természetesen ma már lehetetlen — mondta Grey — Szerbia ellen minden hadműveletet beszüntetni. Az osztrák csapatok — úgy hiszem — rövid időn belül elfoglalják Belgrádot s bizonyos szerb terület birtokában lesznek. De még ez esetben is létre lehet hozni bizonyos közvetítést, ha Ausztria, amíg kijelenti, hogy a megszállott területet mindaddig tartani fogja, amíg Szerbiától teljes elégtételt nem kap, egyúttal kinyilatkoztatja, hogy nem nyomul tovább, hanem bevárja a közvetítést közte és Oroszország közt.

Grey ugyanakkor kijelentette, hogy Anglia e percben még semleges, de ha Németország és Franciaország is akcióba lépnek, nem fog tétlenül maradni.

A figyelmeztetés nem maradt hatástalan Berlinben, ahonnan igyekeztek nyomást gyakorolni Bécsre. A Grey-féle javaslatot Tschirschky bécsi német nagykövet a kancellár következő figyelmeztetésével adta át:

— Ha Ausztria Magyarország minden közvetítést elutasít, Ausztria-Magyarország és Németország egész Európával szemben fogja magát találni, miután Olaszországra és Romániára sem lehet számítani. Ausztria-Magyarország politikai presztizsét, haderejének fegyverbecsületét és a Szerbia elleni jogos igényeit teljesen kielégíti, ha Belgrádot és más pontokat megszáll. E körülmények között a német kormány kénytelen a legnyomortékosabban arra kérni a cs. és kir. kormányt, hogy Anglia közvetítését az adott becsületes feltételek mellett fogadja el.

Mit tett azonban Berthold? Mindenekelőtt két napot elpocsékolta. Az angol javaslat már július 30-án birtokában volt, az arra adandó rövid távirati választ július 31-én fogalmazta meg, de még azt is csak augusztus 1-én küldte el. A válasz — elutasító volt: a monarchia elfogadja Grey javaslatát, de a Szerbia elleni katonai akciót teljes egészében lefolytatja, s csak arra hajlandó, hogy a galíciai mozgósítást beszünteti, ha Oroszország is beszünteti mozgósítását.

A „válasz”-t a július 31-iki közös minisztertanács elé terjesztette Berthold. Itt bejelentette, hogy előzőleg informálta az uralkodót, hogy a Szerbia elleni ellenségeskedés beszüntetése lehetetlenség és azt az utasítást adta, hogy a bécsi kormány kerülje ugyan gondosan el az angol javaslatnak érdemben való elfogadását, de válasznak formájában tanúson udvariasságot.

— Ha a Szerbia elleni akció

— ez volt Berthold nézete — csupán presztizs erősödéssel végződik, akkor egész hiába kezdünk bele!

Ezt a nézetet elfogadták valamennyien s a vita során a következő nézetek hangzóitka el: Bilinski: Ma már nem fogadható el ez a javaslat!

Tisza: Végzetes lenne az angol javaslatba belemenni!

Stürgkh: A magam részéről még a javaslatba való társzólagos beleegyezést is el kívánám kerülni!

Ezek után küldték el a választ, amely az angol javaslat elfogadása helyet „közlekedett” ahhoz.

Musulin báró a Habsburg-ház bukásáról

Genf, okt. 2. Musulin báró, aki 1914-ben Flotov báró távollétében a szerb ügyek referense volt és mint ilyen, a belgrádi kormánynak küldött ultimátumot elkészítette, bejelentette az itteni „La Feuille” című lapban, hogy cikksorozatot fog közzétenni „Ausztria-Magyarország és a délszláv kérdés” címmel. Ebben a cikksorozatban számos adalékkal járul hozzá a Habsburg-ház bukása általános okainak megismertetéséhez.

Segítsünk a rokkant katonákon!

Rásó főispán felhívása a nagyközönséghez

A gazdasági és pénzügyi helyzet tarthatatlanul súlyos voltát legjobban a világháborúban teljesen megrokkant katonáink sanylik meg. Az állam-pénztár nem tudja az állam kötelezettségeit velük szemben teljesíteni, sem nyugdíjat, sem segélyt nem kapnak. Ha a társadalom nem siet támogatásukra, akkor a legnyomortabb sors vár a rokkant katonákra.

A társadalmi segítő akciót indítja meg a hadigondozó hivatal felhívása, melyet Rásó István főispán is aláírt. A felhívás így hangzik:

A világháboru minden nap több és több áldozatot kívánt s napról-napra növekedett azoknak a száma, akik az ország védelmében nyomorékok lettek, férjüket vagy atyjukat veszítették, akik tehát joggal elvárhatják, hogy az állam és a társadalom, melyet vérükkel oltalmaztak, amelyért a legnagyobb áldozatot hozták, ne felejtkezzenek meg róluk. A mostani nehéz időkben a legnehezebb feladatok tehát éppen a hadigondozottak érdekében hárulnak az államra és társadalomra, annál is inkább vállatve kell megnyilvánulni a jóakaratra, hogy a legszentebb kötelességnek eleget tessenek.

A nyomor és olyan tragédiák, melynek látára a régi jó időkben könnyű csordult ki szemünkből, ma mindennapiak előttünk.

Az O. H. G. H.-al, mint anyainterejtel, nincs, meg a ren-

DKASE

f. hó 4-én szombaton este 8 órai kezdettel tartja reggelig tartó táncestélyét a

BIKA-szálloda disztermében.

A jelenlegi rendkívül kedvező házkonjunktúra kihasználása céljából elhatározta a tanács, hogy minden városi házat, ami csak eladható, áruba bocsát. Az eladható házak felvételére bizottságot küldött ki, melynek tag-

jai Vargha Elemér dr. tb. főjegyző, Kernhoffer József, a felügyelő bizottság elnöke és Latiovics Mihály, műszaki tanácsos. A bizottság 15 napon belül köteles munkájáról a tanácsnak jelentést tenni.

Bartha ezredes kálváriája

Abit minden kormány letartóztat

A csónades Buda egyik csónades utcájában, a Kende-utcában lakik Bartha Albert volt cs. és kir. vezérkari alezredes, és volt köztársasági hadügyminiszter, akinek szubjektív forradalmi emlékei mindannyiunk forradalmi reminiscenciái között a legérdekesebbek.

Bartha Albertet ugyanis az 1918-as októberi forradalom óta még eddig minden kormány letartóztatta. Karolyinak — nem volt elég forradalmár. Szamuely — a fehérgárda szervezésével gyanúsította és Friedrich lefogatta, mert nyíltan hirdetni merette, hogy nem akar Habsburgkirályt.

Kezdődik a kálvária.

Röviden és tárgyilagosan összefoglalva, a következőképp adja elő kálváriájának történetét Bartha Albert:

— Karolyi alatt kezdődött. 1918. karácsonyának második napján jönnék föl hozzám a detektívek és házkutatást tartanak. Vad: ellenforradalmat szervezek, te akarom törni a forradalmat és vissza akarom állítani a hadügyminiszterségem alatt szervezett hadi és uszti zászlóaljaimmal a királyságot. Ötször tartanak házkutatást március 19-ig. Politikai megbízhatatlanság a vad és mind az ötször Dietz rendőrfőkapitány rendelt el a házkutatást. Semmi terhelő bizonyítékot nem találtak, de függetlenül ettől alandó megfigyelés alatt tart két detektív.

Háromszor halálra ítéelve

A bizonytalanságnak a proletárdiktatúra vet véget. Április 7-én letartóztatnak és a Markó-utcába visznek. Azzal kezdődik a fogásom, hogy egy teljes hégy csak egyetlenegyszer adnak egy tal kassát és egy darab kenyert. Szombatig újra ehhez. Ekkor teljesen kiéhezve felvezetnek szombat, 14-én éjszaka Korvinhoz.

Korvin végignéz és ezekkel a szavakkal fogad:

— Vanjon be mindent. Lovász Marton már elmondott minden részletet. Most hallgatam ki. Itt van a szomszéd szobában. Hát hogy is volt az az összeesküvés?

Tutakoztam minden gyanúsítást ellen. Nem tudok semmit. Nem vallok semmit.

— Konok gazember! — rikácsolit Korvin — reggel kivégezzük!

És minden órában vártam, hogy criem jönnék. Április 17-én a forradalmi törvényszék — három részeg matróz és egy hivatalosok — újra kibárgat és halálra ítéli.

Csak azért nem végeznek ki, mert nincs kézzel jegyzőkönyvvezető.

De négy nap múlva — a döngődiek kivégzésekor — engem

is levezetnek. Bemondják, hogy a kivégzésekre megyek és egy teljes érat várakoztatnak.

— Tevéds — mondják, majd holnap vagy holnapután — és visszavisznek a cellámba.

Az örökös bizonytalanság halálra kínoz. A családomról semmit se tudok. Egyszer felvilágosítást kérek és azt mondják: a mégy fiamat és a feleségemet már legyilkolták.

Elképzelhető a lelkiállapotom, mikor véletlenségből a tuzsok közé kerülök. A Markó-utcából a gyűjtőfogházba visznek, innen ideges szivbajjal a Park-szanaszatóriumba, ahonnan kiszabadulok. A családomnak semmi baja.

Csak nyolcszoros házkutatással felforgatnak és feltörték mindent, elvittek 400,000 korona névertékű külföldi értékpapírt, ami még ma sem került vissza.

Már biztonságban érzem magam, amikor felkeres a volt hadügyminiszteri sófőrdő, aki ekkor Haubrich gépkocsiját vezet és felszólít: azonnal meneküljek Pestről, mert Haubrich és Cserny egy beszélgetését kihalgatta az autón, akik elhatározták, hogy ismét lefogatnak a terrorizussal.

Balatonszemesre utazom egész családommal. Szerencsétlenségemre itt töltöt pár napot Cserny a barátjával: Lovag Beernénnél, fehérszer és házamat őrizet alatt tartja.

Friedrich félti József főherceget Barthától

A diktatúra bukása után a terroristák megszöknek Szemesről. Én csak a Peidi-kormány bukása után jövök föl Pestre és azonnal főkerelem Friedrichet, aki akkor már miniszterelnök. Friedrich nagyon szívesen fogadott és mosolyogva hallgatta eles kritikámat a királysági, Habsburg-takukajukról.

Sőt Friedrich a legilletékesebb helyre is elvitt, ahol nyíltan elmondtam, hogy nem tartom szerencsés ötletnek azt, hogy most egy Habsburggal kísérletezzenek. Ha királyságot akarnak, akkor forduljanak olyan helyre, ahonnan olyan királyt kaphatunk, akitől valamit remélhet ez a szerencsétlen ország.

Ezeket a nyílt megjegyzéseimet nem fogadták kellemesen. De nemcsak itt, a Ritzben is megmondtam a véleményemet. Egy Bartha Abel nevű politikai akarnokot, — aki mindig azzal toakodott, hogy a rokonnom, pedig soha semmi családi nexus nem volt köztünk — szidtam össze, aki azt kiabálta, hogy augusztus 20-án királyt koronázunk. Leszítam ezt a megyszáju fiatalembert, — és másnap, 1919 szeptember 14-én, délelben 1 órakor letartóztattak, azzal vádolva, hogy József főherceg személye ellen fenyegető nyilatkozatot tettem és alapos a gyanu, hogy összeesküvést ké-

szíték ellé. És a két detektív egy rendőrtisztviselővel elvitt ugyanoda, a Markó-utca, ahol hetekig tartottak és háromszor halálra ítélték.

A rendőrtisztviselő, aki letartóztatott, nem ismerte a járást a Markó-utcai épületben, kénytelen voltam én kalauzolni. Én sajnos már eléggé ismertem a Markó-utcai épületet. Váry főügyészhez mentünk, aki az iratok tanulmányozásáig a fogház-felügyelő szobájába vitetett. Délután ötig itt tartottak — letartóztatva.

Öt óra után jött be Váry főügyész és udvariasan tudomásomra hozta:

— Egyelőre szabadon bocsátjuk.

Igy most egyelőre szabadlábom vagyok — fejezte be mosolyogva Bartha — és félek a legközelebbi kormányválságtól.

Ha letartóztatják, tudja, hogy hogy új kormány van.

HIREK.

— **A városi zene.** A városi tanács ma tudomásul vette a főispán határozatát, mellyel a városi zene tiz tanára ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendelte és a tanárokat állásuktól is felfüggesztette. Egyben felhívta a tanács P. Nagy Zoltán helyettes igazgatót, hogy óráadok és szaksegület magasabb képzettségű növendékek bevonásával gondoskodjék a tanítás folytonosságáról. P. Nagy Zoltán levelében fordult a zenei tanárokhöz és felhívta őket, hogy tegyenek félre minden ellentétet és dolgozzanak vállaltva a közös cél érdekében. A levélre már válaszolt egy tanárnő azzal, hogy hajlandó működését újból megkezdeni, ha a fegyelmi eljárást ellene megszüntetik.

— **Az ordélyi postaigazgatóság.** Kolozsvárról táviratozzák: A posta- és táviratigazgatóság Nagyszebenből Kolozsvarra költözik, ahol a főposta épületben nyert elhelyezést. A postaigazgatóság vezetője Major Augustin mérnök.

— **A Dunába dobtak egy egyetemihalgatót.** Budapestről jelentik: Hétfőn éjszaka Budán a Török-utca 1. számú ház előtt ismeretlen tettesek rátámadtak Goldschmidt József huszonegy éves egyetemi halgatóra, fejbeverték és a Dunába dobták. A halálukban sikertelenül küszködött, de sebesebbé olyan súlyos volt, hogy a mentők szállították az Irgalmasok kórházába.

— **A hazakommunizálás epilógusa.** A kommunizálás köztulajdonba vett házak kijavítására 30,000 koronát költött a mérnöki hivatal. A tanács most felhívta a mérnöki hivatalt, mutassa ki, mely magánházak kijavítását vegezte el költségében, mert e költségeket a város az illető házak tulajdonosaitól visszaköveteli.

— **A só maximális ára.** A közéletmezési ügyosztály közli: A só különkénti maximális árát a mai naptól kezdődőleg a következőleg állapítom meg: Kősó a nagykereskedő raktárában a fogyasztó részére 1 kor. 20 fillér. Darált asztali só a viszonteladónak hazaszal-

litva, kékpénzben fizetendő, 1 kor. 25 fillér. Darált asztali só a fogyasztónak göncyólet nélkül, fehérpénzben fizethető, 1 kor. 50 fillér. Debrecen, 1919 október hó 3. Zöld, tb. tanácsnok.

— **Halálozás.** Vették a következő gyászjelentést: Id. Zelinger Ede mint férj; Vilma férjével Molnár Jenővel, Margit férjével Móricz Józseffel, Ede (olasz fogásában), Béla, Viktor mint gyermekek; Linhart József nejevel és gyermekeivel, Linhart Laura férjével és gyermekeivel, Linhart Irma férjével és gyermekeivel, Linhart Lujza férjével és gyermekeivel mint testvérek; Molnár Lujza, Móricz Annuska, Erzsike és Palika mint unokák egy a maguk, valamint a nagy-szamu rokonság nevében, mely fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy néhai id. Zelinger Edéné született Linhart Anna életének 57 ik, boidog hazaságának 31-ik évében folyó hó 1-én, délelőtt 10 órakor rövid szenvedés után elhunyt. Üdvözít halottunk földi részét folyó hó 3-án, délután 4 órakor fogjuk a Darabos-utca 16. számú hazunktól, a római kátholikus egyház szertartása szerint tartandó be-szertelés után, a Szent-Anna-utcai sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engedély-szentmiseműködés az elhunyt lelki üdvéért folyó hó 6-án, délelőtt 9 órakor fog az Egkek Urának bemutatni. Mely végültessegetetelére rokonságunkat, ismerőseinket, valamint a barátunkon igaz részvétel osztókat fáj-dalmas szívvel meghívjuk. Debrecen, 1919 október hó 2. Az örök világgal fenyeskedjek néki! — A temetést a Fehértői temetkezés intézet rendezi.

— **50000 kor. egy tehén.**

Ausztriában tudvalevőleg már a háború utolsó éve óta óriási tejhiány uralkodik, amelyen most az osztrák kormány úgy akar segíteni, hogy Svajcsoi nagymennyiségben hoz be teheneket. A svajci kormány — az osztrák gyermekek jobb táplálása érdekében — kivétel engedélyt adott a bizottság ment Bécsből Svajcsoba a tehének bevasárlása érdekében. Az akció azonban lassakkal végződött, mert a tehének olyan ára van, hogy a bizottság nem tudott vásárolni.

A marhahús ára Svajcsoan 4 frank, a disznózsír 5'80, a lagygyu 4 frank, burgonya kilója 35 centimes, kenyér 80 centimes, gyümölcs kilója 1—2 frank, egy teljes tehén pedig 2000—3000 frank, a hatalmasaké plane 5—6000 frank, ami koronaértékben 50—60,000 koronát tesz ki. Nem az elemicikkék ára magas tehát, mondja az osztrák bizottság jelentése, bár a svajciak is drágaságról panaszkodnak ez arakkal kapcsolatban, hanem a svajci valuta olyan drága, hogy a tehénvásárlásról le kellett mondani.

— **Könyvtarakat** és egyes műveket anandóan legmagasabb áron vásárolt a c z é l H e n r i k antiquariuma. Első Takarékpótlóban. — Kivanatra hazhoz megyek megtekinteni.

— **Werner-Divacsa, a Dika-epitelen.** Sajátkezűmánya le-
szemleltek, Merték után for-
delések skorsan és postolom
szesznek. Haláluk után
haláluk után

— **Az izzó hitközségi tagok figyelmébe.** A Deák Ferenc-utcai templomban az istentiszteletek a következő időben tartatnak: péntek este kolnitré 3/6 órakor, szombat reggel 1/27 órakor, hétköznapon reggel 3/7 és este 3/6 órakor.

— **A kukorica termése.** Zöld József tb. tanácsnok ma előterjesztést tett a tanácsnak, hogy azoknak a gazdáknak a kukorica termését, akik harminc holdnál kisebb területen termeltek kukoricát, hagyják meg szabad forgalomban, a harminc holdnál nagyobb területen termelt kukoricát azonban vegye a város zár alá. Ez az intézkedés 120 termelőt érint. A tanács az előterjesztést elfogadta és kimondta, hogy a megyével hónap folytatandó tárgyalás után megállapítja a kukorica maximális árát. Ugyancsak megfogja állapítani a tanács a hüvelyes vetemények és a káposzta maximális árát is.

— **Az erdélyi bankjegylehelyezés.** Bukarestből táviratozzák. A román sajtóiroda közli: Az Erdélyben eddig lehelyezett bankjegyek összege 1 milliárd és 8 millió korona. A lehelyezést folytatják (M.T.I.)

— **A szállítási igazolványok.** Zöld József tb. tanácsnok jelentette a tanácsnak, hogy utóbbi időben egyre kevesebb a jövedelem a szállítási igazolvány kiállításáért fizetendő illetékekből. Ennek oka az, hogy a vámsarompóknál nem ellenőrzik kellőleg, engedélyeztette a közellátási hivatal a szállítást. A tanács felhívta a vámfelügyelőt, hogy személyes felelőssége mellett intézkedjék, hogy a sarompókon csak olyan áru mehessen át, melynek kivételét a közellátási hivatal szállítási igazolványa engedélyezi.

— **Leégett festőműhely.** Az elmúlt éjjel Szörnyű Mihály szobafestő Csapó-utca 73. szám alatt lévő festőműhelye eddig ismeretlen okból kigyulladt és leégett. A tűz éjjel fél négy órakor kezdődött és mivel a festőműhely eredetileg fűskamra volt, korhadt fából épült, a közelben lévő tűzoltók gyors kivonulása dacára telje-

sen leégett. A műhelyben bentétek a festő összes szerszámai, nagymennyiségű festék és olaj, úgy, hogy a festő kára 3000 koronát meghalad. Maga az épület biztosítva volt. A tűz oka álitólag az, hogy az egyik szomszéd felgyújtotta a faépítményt.

— **A petróleum-igény bejelentése.** A közellátási hivatal felhívja mindazokat az üzemekeket, közintézményeket, vállalatokat, amelyeknek üzemi célra petróleumra van szükségük, hogy három hónapi igényüket a hivatalnál október hó 8-ig írásban jelentésük be. A közellátási hivatal lépéseket tett, hogy az újabb petróleum-kiutalásban részeseződjön és ebből a mennyiségből elsősorban a felhívottak üzemi szükségletét kívánja kielégíteni. A világitási célokra szolgáló petróleum kiosztása, ha a szállítmány megérkezik, az eddigi rend szerint fog történni. Eriől hirdetményt fog a hivatal kibocsátani.

— **A közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei.** Értesítjük tagjainkat, hogy korlátozott mennyiségben tűzifát biztosítanunk. Tekintettel arra, hogy a tűzifa árát előre kell fizetnünk, felhívjuk mindazon tagjainkat, kik a tűzifát nálunk öbajlják beszerezni, szíveskedjenek a tűzifa árát hétfőtől, folyó évi október 6-tól 11-ig a csoport pénztárába (pénzügyi palota, földszint 13. szám alatt) befizetni. A testületi megbízottakat kérjük, hogy ugyanott a közelebbi részletek iránt szíveskedjenek érdeklődni. Azon tagjainkat, kik más helyről már kaptak tűzifát, el nem láthatják, tehát azoktól befizetéseket nem fogadhatunk el.

— **A katonai kórházak.** A debreceni katonai kórházak fenntartásának nehéz kérdését legutóbb úgy vélték megoldhatónak, hogy az állam 500.000 koronás kölcsönt vesz föl a város garanciája mellett. Vargha Elemér dr. tb. főjegyző tárgyalta a pénzügyminiszterrel, a bankok hajlandók is a kölcsönt folyósítani, de csak a városnak. A tanács úgy határozott, hogy amennyiben az állam, illetve a deb-

receni pénzügyigazgatóság erre megkéri, szívesen garantálja az államnak a kölcsönt, azonban mint saját kölcsönt nem veszi fel a félállót. Addig azonban, míg a kölcsön felvétele elintéződik, a házipénztár előlegez ötvenezer koronát a katonai kórházak betegének élelmezésére.

— **Harisnya kötő gummi nagyban és kicsinyben és minden e szakmába vágó friss gummi-áru érkezett Vitáriusnál, Piac utca 16.**

— **Korpa utalványok átvétele.** Akik korpaigénybejelentési lapjaikat a listirodában benyújtották, illetve újabb kiutalás iránt jelentkeztek, korpa utalványukat október hó 20-ig ugyanabban az irodában, amelynél igényüket bejelentették, átvehetik. Az utalvány átvételére jogosult az igénybejelentési lap beadásáról szóló elismervény felmutatásával igazolja magát. Azok a termelők, akik a termelt tejet a tejiroda utasításai szerint szállítják, korpa utalvány végett a tejirodában (Bethlen-u. 3. sz.) jelentenek. A többi termelő korpa utalványait a Csapó u. 15. sz. alatti listirodában vehetik át. Új igénybejelentéseket az illetékes listirodákban kell tenni. A jogosultság lehetőleg az állatok járulékeivel igazolandó. Debrecen, 1919 október hó 2. Közélemezési ügyosztály.

— **Barta Ferencné** nőidivat üzletébe Piac-utca 55. megérkeztek a legújabb bécsi model ruhák, pongyolák, blousok, kötöttkabátok és gyapjuschálak.

— **Brüll és Kollin** fogmásterméte áthelyezte Piac-utca 72. szám alá, Deák Ferenc-utca sarok.

NYILT-TÉR.*

A Hajdúföld mai számában „Minda postás keresztényszocialista” cím alatt megjelent nevet is említő cikk szerzője ellen rágalmozás címen a bűnvádi feljelentést megteszem.

Ródl Siegfried,
Államvasuti felügyelő.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget, sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Elismerten szolgált és megbízható kiszolgálás
Feldheim Testvérek
postafőruházban,
Király-utca 4. szám.

SZÍNHÁZ.
MUSORI
Csokonai színház:
Pénteken: Bérletszünet. Osztrigás Mici, bohózat.
Szombaton: C. bérlet. Osztrigás Mici.
Vasárnap: Délután: Karenin Anna. Este: Kóristaleány, operett.
Vigszínház:
Pénteken: Mágna Miska, operett.
Szombaton: Három a kisleány, operett.
Vasárnap: Este: Vasgyáros, szimfónia.

A színházi iroda hírei.
Osztrigás Mici Ma kerül bemutatásra a Csokonai-színházban az Osztrigás Mici című pirosszín-lapos bohózat, mely a budapesti Vigszínházban emlékezetes sikert aratott. Az elejétől végig kacagató újdonság címszerepét Honthy Hanna játssza, aki egy évekkel ezelőtt is szerepelt. Kiváló László Gyula, Váradi Lajos és Egyed Lenke játszanak nagyobb szerepeket. — Mágna Miska. A legnépszerűbb operett, a Mágna Miska ma kerül színre a Vigszínházban. Marcsát Borbély Lili, Miskát Várnai László játsszák. — Nebántsvirág. Vasárnap este Hervey bájos operettje, a Nebántsvirág kerül színre a Vigszínházban. — A címszereplő Honthy Hanna lesz. — Ocskaiék felépte. A kedvet művész pár O. Hilbert Janka és Ocskay Kornél szombaton lépnek fel a Vigszínházban. A grandiózus előadás iránt nagy az érdeklődés. — Színházi bérlet. Az idei színházi idény új bérlete hetfőn, október 6-án kezdődik. — Fel-

Létoriére ögrófi.

— Regény. — (71)
IRTA SUE JENŐ.
A várur eme szavaira a másik két tanácsos bosszankodni kezdett és csakhamar olyan heves veszekedés támadt közöttük, hogy mind a három bíró egyszerre beszélt, nem értették egymás szavát és már-már a tettlegességhez jártak közel.
— Egy ajtónálló belépte vetett véget az érthetetlen jelenetnek. Az ajtónálló Flachsenfingenhez lépett és fülébe sugott valamit.
— Uraim, — mondta Flachsenfingen — nem akar beszélni velem. Hajlandók meghallgatni? Ő képes lesz megszüntetni a civakodást, mert két óra hosszat beszélgetett Létoriére ögrófi.
— Jöjjön be, ha akar, — kiáltott a várur — azonban dacára a Németországban található összes alsószoknyáknak, ismétlem, hogy én láttam, amikor Létoriére felfogta a szarvast és 7 tézfől dorbézolt velem.

— És dacára egész Németország minden vadászának és minden ivójának, — kiáltott Spnex doktor — azt mondom, hogy én hallottam Létoriéret, amikor Persius verseit szavalta és tudományosan magyarázta, mint az egyetem leg tudósabb tanára. Sohasem fogja elhíetni velem, báró, hogy olyan tudós és művelt férfi vadászoktára módjára becsatangoja az erdősegeket és pandur módjára iszik.
— És dacára a császári birodalom minden tanárának, minden vadászának és minden dorbézolójának, azt mondom, hogy láttam Létoriéret, amint feleségem előtt, mint egy gyermek elpirult úgy, hogy bátoritania kellett és oly szentül idézte a bibliát mint valami lelkeszt — kiáltotta magánkivül Flachsenfingen. — Csak látni kell az ögrófiot és meggyőződik az ember, hogy lényében, külsejében semmi szaga a gladiátornak.
A heves vita közben belépett a tanácsosné.
— Nem kétfelm uraim, —

mondta Flachsenfingen — hogy nóm egyértelemre hozza önöket; ő eddig nem vett részt a vitánkban és...
De Márta nem engedte, hogy férje kibeszélje magát, hanem a baró és a doktor felé fordulva, így szólt:
— Uraim, a palotában csak arról van szó, hogy Létoriére ur megnyerte a pert; engedjék meg, hogy gratuláljak önöknek e varatlanul egyhangulag hozott ítélethez. E böcs egyetertés folytán el lehet mondani, uraim, hogy az ártatlanság és a vallás ügye nyert, mert Létoriére ur, ez a szegény gyermek, az ártatlanság és a vallás mintaképe előttem, erkölcs, sőt anyagi tekintetben is, mert olyan mint egy angyal.
— No, mit mondtam, uraim?
— kiáltott Flachsenfingen.
— Az ördögbe is, miféle gyermekről, miféle angyalról beszél ön, nagyságos asszony, — szólt meg a báró.
A tanácsosné kissé éles hangon felelt:

— Egy szegény gyermekről beszéllek, akit ön épp oly jól ismer, mint én, mert ön félre akarta vezetni az ártatlan teremtést, ivásra, dohányzásra, vadászatra akarta rábírai, amikor meglátogatta önt, hogy perének megnyerje. Ő, én mindent tudok, báró ur, de megszábadulván az ön kísértéseitől, bátran ellenállott ez az angyal; vizet ivott, tiszta, mint a saját lelke és nem riadt vissza attól, hogy vallásos kötelességeire emlékeztesse önt, melyekről ön megfeledkezett.
— De az ördögbe, nagyságos asszony — kiáltott a várur — ön nem tudja...
— Mindent tudok, mondom, mindent tudok, — vágott közbe a tanácsosné — de megbocsátok önnek, mert ítéletéből azt látom, hogy az ártatlanság csupasz hatalma elég volt ahhoz, hogy legyőzze az ön igazságtalan előítéletét.
Folyt. köv.)

nyelvek kezdődnek az előadások mindkét színházban.

Pénteken teljesen új Varieté műsor az Aranybikamozsi Varietében. Közkiadásra sikerült Széchy Ferkót még pár napra leszerződtenni, hogy alkalmá legyen mindenkinék ezt a bájos kis művészt láthatni. A műsor egészen változik, amennyiben új dalok, új kuplék, új tréfák és új vigjáték kerül előadásra. — Jegyfelvétel délelőtt 10—12-ig, pénztárnyitás délután 5 órakor.

A csodamajom főszereplésével az Oroszlánszívű Jack című izgalmas történetet mutatja be pénteken az Uránia. Előadások 7 és 9 órakor.

Lulu (A Loute piros színlepos francia vigjáték nyomán) készült ez a kacagtató bohózat, a főszerepét Góth Sándor játssza. Az Apolló második sláger képe a Mágia című fantasztikus történet, melynek főszerepét Várkonyi-Lábas Juci—Nyáray A. játsszák.

SPORT.

Tréning-mérkőzés. A DTE pályán ma d. u. fél 5 órakor tartja a DMTK I.—DEAC I. csapata reváns-mérkőzését. Mindkét csapat az első találkozás óta jól megerősödött, így erős közdelemre van kilátás. A mérkőzés 2 koronás jeggyel megtekinthető.

A DTE-ben működő Bank és Biztosítási Tisztviselők sport-csoportja a csoportügyeinek intézésére három tagu bizottságot kért fel. Footballintéző: Kaczander Miksa, pénztáros: Gáspár Géza, szertáros: Eckstein Pál. A csapatot érdeklő minden ügyben az intéző (Péterfia-u. 36.) illetékes.

APOLLO

Péntek—Szombat—Vasárnap október 3—4—5.

Lulu

A Loute piros színlepos francia vigjáték nyomán 5 felv.

Főszereplő: Góth Sándor.

Mágia

fantasztikus történet 4 felv

Főszereplő: Várkonyi M.

Előadások 5, 7 és 9 órakor.

URANIA

Péntek—Szombat—Vasárnap október 3—4—5.

Az oroszlánszívű Jack

izgalmas történet 4 felv Főszereplő: a Csodamajom.

Előadások 7—9 órakor.

Gipsz

alabaster és stuckatur nagyban és kicsinyben kapható

Gyémánt Géza és Társánál,

Piac-utca 58. sz.

Figyelem!

Fiu és leány iskolai elnök 30-tól 39-ig nagyválasztékban kaphatók

Aszódinál,

Hatvan-utca 53.

Legdivatosabb férfiföltönyöket

legszolidabb árban készít

Szabó János.

Püspöki palota,

a nagytemplommal szemben.

Gummi-bélyegzőt

pecsétnyomat és mindenféle véset készit

PAULÓ vésnök.

Bathányi-utca 22. szám.

Telefon: 13—75.

Szt.

Pál-Gyógyintézet

Debreczen, ref. Egyházpalota.

Rendelés egész nap.

Tüdőbetegek, asthmások, idegbetegek, rheumások, borbajások, nemibetegségek s minden más chronikus bajok gyógykezelésére, az összes természetes gyógytényezőkkel felszerelt intézet.

PRO HIRDETÉSOK

FOSTA

Fehér, féltónusú, P. R. jellegre levelek vannak a kiadóban.

Ki valna hollandó vigkedvelő fiatal-emberrel jó barátságot kötni, teljes díjazással? Leveletet „Magántisztviselő” jellegre a lap kiadójához.

Milyen! Miért nem ír, és miért nem jött el a megszokott helyre? Epedve várom válaszát.

Világgyűző nem bánja meg. Szombat-son nem leszek itthon, jöjjen kérem vasárnap. Levelet is írtam. Üdvözlettel.

Megbájlalom. Levele van a kiadóban igazgatótól.

Erelemti hollandó! Ki levelezne szórakozás céljából két fiatal leánnyal. Jelölje: „Érdemes egy” „kettő”. Levelek kiadóba kérének.

VETEL

Vessék az árak el mindenképp keresztel, anyanyel, urasági és árags kővel. Kérmez József, József kir. herceg-utca 5.

Zongorát vagy pianót bérelnék esetleg vennék Hajós Géza, Arany János-utca 14.

Vivó felszerelést vennék Arany János-utca 54. II. emelet.

Létszámú kis és nagymennyiségben magam árért veszek. Ajánlatok Kalmann & Comp címre a lap kiadó hivatalába küldendők.

Értékesítési könyveket, jó állapotban levőket veszek. Cím a kiadóhivatalban.

Magyar-angol szótárt megvételre keresek. Acél könyvkereskedése.

Szaka sima, Glomazöveket, kőtűsöket bármely mennyiségben veszek. Cím a kiadóban.

ELADÁS

Eladó házhelyek: 200—300 négyszögletes területek Sámsoni-utca fronttal. Vilmos laktanya mellett. Értekezhetni Gaárdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Mindenféle új és használt butorok legolcsóbban beszerezhetők Piac-utca 37. (Kistemplomabazár.)

Kitűző szantofila, ari és feli kold, kővenen a város mellett, aszban kőből eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Egy szoba butor (két szekrény, egy ágy, asztal, divány, komód mind polihorvasit) igen jó karban, elkölthetés miatt eladó. Bercsényi-utca 69.

Vadonai el adótkák női bársomkabáti, kossuth, eladó. Lébakert, Vidla-u. 22

Egy pár magasszárú 36-os barna fűzős, teljesen új cipő eladó. Piac-utca 77. II. em. keresztépület 7.

Eladó a Bundi-utca 15. szám alatti két lakásból álló ház és telek. rajta karesziónttellet előnyös feltételek mellett. Értekezhetni a református kollégium igazgatóságánál.

Eladó székabát jókarban lévő, használt órii felöltő és egyéb apróságok 8—10 éves kislány részére Bika-bérlés, II. nm. 2. ajtó, d. u. 3—5 kört.

KERESLET

Külön beláratu butorozott szobát keresek lehetőleg főtéren. Cím a kiadóhivatalban.

Munkásleányok, kocsis és egy gyári-szolga azonnali felvétetnek. Teleki-utca 100.

Egykötésű fü felvétetik fizetéssel. Csillag Bádoros-utca 1.

Vincellérakel keresek azonnali beépítésre Agrárbank szőlőtelepére Siern, Arany János-utca 42.

Két vagy egy nagy szoba-konyha lakást azonnali beköltözésre keresek. Cím megtudható a lap kiadóhivatalban.

Újval csinosan butorozott külöbejáratu szobát keres intelligens uriember. Ajánlatot „Garzon” címre a kiadóba kérek.

Két ügyes fodrász segéd felvétetik Möldren-féle fodrász tizlet, Iskola-u. 8. sz.

Bejárati felvétetik jó fizetéssel telnapra. Jelentkezhetni lehet Bika-bérlés II. em. 2. ajtó.

VEGYES

Roman nyelve mindenféle kérvényeket írok és fordítok. Halmovita, Piac-utca 30, dr. Lippe ügyvéd irodájában.

Kémet-francia oktatást vállal tisztviselő kezdőknek. Cím a kiadóban.

Roman-magyar nyelven kérvényeket írok. Schwarz, Széchenyi-utca 31.

Elcserelelném egy szoba-konyha mellékhelyiségekből álló lakásomat egy, esetleg két szobás lakással. — Cím megtudható a kiadóban.

Roman nyelve írok és fordítok bármilyen kérvényeket Ogosovszky, Kossuth-utca 12. sz., Dr. Ballay-iroda.

Hívesztél korekadelemi örettségi bizonyítvány Libakert, Szegiu-utca-tól Thaly Kálmán-utcán keresztül Egy-malou-utca-ig. JA becsületes megtaláló szolgáltatása be a lap kiadóhivatalába.

Kovács szurok

nagyban és kicsinyben kapható

Gyémánt Géza és Társánál,

Piac-utca 58. sz

Szegedi paprika

különlegesség,

valamint marosújvári szappanosó szoda, Kohler-csokoládó, friss porgetett mos nagyban és kicsinyben kapható

LINDENFELD J JENŐ.

Riz Abadie

oligarettapapir legkifináltbb minőségben nagyban és kicsinyben kapható

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvételű vállalkozás papirnagykereskedésében, Piac-utca 34. sz.

Könyvujdonságok.

Arenbarav, Szasa, Regény K 19-80

Hesse H. Camenzind 26-40

Péter, Regény 26-40

Huyssmans, Ott lenn 39-60

(La Bas) 26-40

Ewers, A hüvészinas 30-60

Ewers, Alraune 30-60

D'Annunzio, Talán igen, talán nem 30-80

Bronte, A lowoodi árva, két kötet . . . . . 55-—

Lord Douglas, Wilde . . . . . 22-—

Oszkár, Szent Antal megkisértetése 17-60

Semane Zannaler Kancsuka . . . . . 22-—

Rupia, A kripta 17-60

Kaphatók:

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvételű vállalkozás könyvesboltjában.

Felelős szerkesztő:

DR. HEGEDÜS LORÁNT

Kiadó:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részv.-társ.

Cenzurat de Sublocotenentul Horia.

DOLHAI VASGYÁR és ÁSÓ-KAPAHÁMOR ismét teljes üzemben!

Megrendeléseket úgy kereskedelmi árukra, mint gépöntvényekre elfogadunk.

Dolha-Rókamezői Vasgyár és Ásó-Kapahámor Melchner Testvérek.

U. i. Levelezések és kérézősködések kizárólag központi irodánkhoz MELCHNER TESTVÉREK Szatmár intézendők.